

STAVČNI ČLENI

Ponovimo:

- KAJ JE POVED IN KAJ JE STAVEK?

POVED – besedilo od velike začetnice do končnega ločila (pika, klicaj, vprašaj, tropičje)

Primeri povedi:

Kdo brca žogo? **P**azi, kača! **M**arjeta, obuj se!

Pospravi sobo! **R**ad jem špagete. **I**mam kosilo.

- KAJ JE STAVEK?

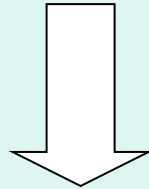
Stavek so besede, nanizane okoli osebne glagolske oblike, imenovane tudi **povedek**.

Aljaž mami **pomaga kuhati** kosilo.

STAVČNI ČLENI

- Stavek je sestavljen iz **enot** (*besed*), ki jih imenujemo **stavčni členi**.

STAVČNI ČLEN je **vloga** besede v stavku.
Različne besede opravljajo različne stavčne
vloge.

Stavčni členi so tisti deli stavka, ki nosijo **določeno vrsto podatkov**, npr. podatek o tem, kaj se dogaja, kdo to dela ipd.

Katere stavčne člene poznamo?

1) POVEDEK – v vsakem stavku je **le 1** → pove nam, **kaj se v stavku dogaja**)

npr. Kaja pospravlja sobo. (označimo z valovito črto)

2) OSEBEK – v vsakem stavku je **le 1** (iz ene ali več sestavin, „oseb“) → pove **KDO ALI KAJ** je nekaj storil, **vedno v IMENOVANIKU**.

npr. Kaja pospravlja sobo. (označimo z ravno črto)

3) PREDMET –v vsakem stavku jih je lahko VEČ →
poda nam podatke v zvezi s povedkom;

**po njem se vprašamo z vprašalnicami za vse
sklone, razen imenovalnik:**

torej so lahko v 2., 3., 4., 5. ali 6. sklonu.

npr. Kaja pospravlja sobo. (označimo z dvema ravnima črtama)

4. sklon/ T/ tožilnik

PREDMET → vprašalnice od 2. do 6. sklona)

2. sklon: KOGA ali ČESA? (+ povedek)

3. sklon: KOMU ali ČEMU? (+ povedek)

4. sklon: KOGA ali KAJ? (+ povedek)

5. sklon: PRI KOM ali PRI ČEM? (+ povedek)

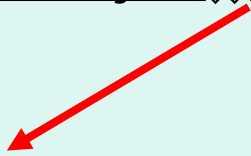
6. sklon: S KOM ali S ČIM? (+ povedek)

Taja in Katja radi opazujeta zvezde.

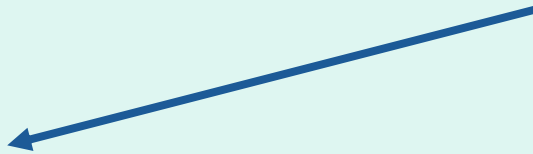
Kdo ali kaj opazujeta? Taja in Katja -osebek

Taja in Katja radi opazujeta zvezde.

Kaj počneta? Opazujeta zvezde – povedek

Taja in Katja radi opazujeta zvezde.

Koga ali kaj opazujeta? Zvezde – predmet (4./ tožilnik)

Vaja

Moja mama peče najboljše palačinke.

Osebek – kdo ali kaj? **MOJA MAMA**

Povedek – kaj dela? **PEČE**

Predmet – koga ali kaj? **NAJBOLJŠE
PALAČINKE**